

Abonamentul:

Pentru monarhie.
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor. $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unitatea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oră 12 fl., a treia
oră 10 fl.

Tot ce privesc fóia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unitel”
în
Blaș.

Fóe bisericescă-politică.**Anul XIII.****Blaș 23 Maiu 1903.****Numărul 20.****Esamenele****la școlele poporali.**

(E.) În zilele acestea sînt în curgere esamenele pe la școlele poporali din întreaga noastră archidieceasă.

Protopopii nostri merg din sat în sat, asistând la acestea esamene, obligămînt avînd a face rapórtce consciințioase și detaiate despre decursul lor.

În imprejurarile de azi, singur numai biserica și școla ne-aũ rămas fortărețe spre apărarea credinței, moralității, limbii și individualității etnice a neamului nostru — trebuie deci ca trezi să fim și să veghiem, ca acestea fortărețe să ni le acim apara și întări, și să lucrăm într'acolo, ca școla să fie la culmea chemării sale.

Școlele noastre o mare parte sînt în agonie, periclitare a fi închise, ne mai putîndu-le susține, multe nu corespund chemării lor, și fórtce puține sînt de acelea, cari sînt la nivoul ce trebuie să-l ocupe o școlă românescă între imprejurările date.

Și întru cât o școlă a corespuns ori ba chemării sale, ne putem convinge cu deosebire cu ocaziunea esamenelor, când copiii aũ să dea probă despre cunoscînțele câștigate în decursul unui an.

În primul loc, de la învățator atîrnă ca școla încredințată lui, să corîspundă misiunii. În trecut — avînd învățatori necualificați în de ajuns — școlele noastre nu puteau fi conduse cum se cuvine. Mulți dintre învățatorii nostri consideraũ — și durere consideră și azi — cariera lor de un simplu mijloc de a-și câștiga pînea de tóte zilele, uitîndu-și de misiunea ce o aũ și de gréua responsabilitate națională ce aũ luat asupra lor. Se sperăm înse că cu timpul vom avé un corp învățătoresc consciu de misiunea ce o are, ceea ce se va ajunge de sigur prin reforma proiectată de a

ridica cursurile preparandiali de la trei — la patru.

Dar cu deosebire spiritul și direcția în care se face instrucția în școlele noastre poporali — acum mai virtos ca ori și când, trebuie să formeze obiectul principal al preocupărilor noastre.

Socialismul începe a prinde rădăcini adînci și a se estinde tot mai mult și printre romani, nazarinenii, baptiștii și alte secte de acestea să lătesc printre credincioșii nostri cu o iutelă inspăimîntătoare, poporul nostru bun și moral de la natură, începe a decăde zilnic. Și tóte acestea sapă și sgudue temeliiile bisericilor și a școlelor noastre, unicele fortărețe, de la esistența cărora — depinde și esistența neamului nostru.

Cine póte opri poporul nostru pe povîrnișul apucat, dacă nu biserica și școla, preotul și învățatorul?!

A cresce caractere firme și morale, pîtrunse de adevărată credință în Dumnezeu, iată ce trebuie să fie misiunea școlelor, și atunci între români de sigur nu se vor puté lăți bólele societății moderne, înyeninând și slăbind forța vitală a poporului nostru.

Să se pună deci pe viitor un pond și mai mare în școlele noastre poporali, pe crescerea religioasă-morală.

Catechisarea în școlele poporali — durere trebuie să o recunoscem, nu se face în tot locul cum ar trebui să se facă. Unii preoți, țîn órele de religione cu pruncii numai să le țină, alții nu le țîn de loc și le incredințéază învățatorilor, și în celea mai multe școle, religionea, care ar trebui să se propună mai bine și mai cu fundament, să propune mai slab ca tóte cele alalte obiecte de învățamînt.

Și dacă e să se pună pond, apoi în primul loc pe propunerea religionei trebuie să punem pondul cel mai mare, pentru că numai crescînd o generație cu frica lui Dumnezeu, morală, vom puté spera ca popor un viitor mai bun.

Nu numai în propunerea religionei, fără în tóte cele alalte prelegeri, învățatorul să-și dea silința a sădi în fragedele inimii ale pruncilor, credința adevărată, în școlă cât și afară de școlă, pruncilor cât și părinților, servindu-le de exemplu și model de viață cinstită și morală.

Cu ocaziunea esamenelor protopopii nostri în urma oficiului ce-l ocupă, se vor puté convinge, întru cât școlele noastre corespund chemării lor, de a cresce fii credincioși bisericii și neamului, vor observa ce ar fi de îndreptat în o direcție, ori alta, ce e de lăudat și ce e de condamnat, și sintem convinși, că nu v'or pregeta, a atrage în rapórtce lor, atențiunea, forurilor mai înalte asupra celor esperiare de ei.

Altcum fără de înțeles și scop moral ar fi visitațiunile lor pe la esamene.

Iar în decursul anului scolastic, preoții numai datorita își vor face, catechisînd consciințios pruncii, și mână în mână cu învățatorii silindu-se într'acolo, ca pruncii să capete o crescere adevărat creștinescă.

A fost fericită idea V. Ordinariat, de a esmite din gremiu pe inspectorul școlar archidieceșan Rev. canonic Dr. Augustin Bunea, să existe la esamenele școlelor din tractul protopopesic al Clușului, ca așa nemijlocit să-și póta forma cei chemați o idee clară despre modul, cum se face instrucția în școlele noastre poporali.

Pe viitor ar fi de dorit să se practice acest lucru, ca așa încetul pe încetul, cei chemați să cunoscă de fapt, nu numai din rapórtce tóte școlele noastre și neajunsurile lor.

Pentru că dacă voim a ne susține individualitatea etnică ca popor, legea și biserica, atunci devisa tuturor trebuie să ne fie: a ne apăra școlele, și a cresce în ele copiii în frica lui Dumnezeu, în spirit adevărat creștinesc și moral.

Corespondințe.

VISITAȚIUNE CANONICĂ.

— Raport special al „Unirii”. —

Revenim asupra visitațiunii canonice făcute de Înalt Preasfințitul nostru Mitropolit, despre care am luat notiță și în nrul trecut, și o schițăm aici pe scurt.

Excelența Sa însoțit de Ill. Sa canonicul-prelat Dr. Vasile Hossu, a plecat din Blăș JoI în 14/1 Maiu la 3 ore noptea la Abuș. Aici au fost întâmpinați de Baronul din Abuș Ill. Sa Apor István și conduși până la biserică gr. cat. unde îl așteptau v.-protopopul Dicio-Sân-Mărtinului Mon. Laurențiu Pascu și preotul din Abuș. On. Nonie Rus, îmbrăcați în odăjdii. Esc. Sa a ascultat s. liturgia celebrată de numiții preoți, iar după cetirea s. Evangeliei a ținut o frumoasă predică poporului adunat în număr mare și din toate părțile, ca să-și vază pe Archiepiscopul său.

Sfârșindu-se serviciul divin, au mers la biserică rom. cat. din Abuș, unde Episcopul transilvan Ill. Sa contele Majláth a împărtășit s. sacrament al mirului pruncilor rom. cat. din Abuș. Au făcut apoi visita datorită familiei Baronului Apor István, familie vestită pentru sentimentele sale pronunțate catolice. Aici au luat și prânzul împreună cu neobositul episcop transilvan. Atât Esc. Sa Mitropolitul, cât și Ilustrul său însoțitor — care într-aceea era deja numit episcop al Lugoșului — au fost obiectul unor ovațiuni foarte cordiale.

La 4 ore d. a. Esc. Sa a plecat cu trăsura proprie la Murș-Oșorhei. Înând cu sine pe lângă Ill. Sa Dr. Vasile Hossu

și pe v.-protopopul D.-Sân-Mărtinului Laurențiu Pascu.

Primire sărbătorască în Oșorhei au s'a făcut Arhiepiscopul, pentru că anume nu a avisat nici pe protopopul nici pe autoritățile civile despre sosirea Sa, de cât în zina precedentă.

Arhiepiscopul împreună cu însoțitorii săi a descălecat deodreptul la biserică, unde l'a întâmpinat protopopul Murșului Iosif Vancea îmbrăcat în ornate și asistat de v.-notariul consistorial Iacob Popa, ca diacon, carele sosise cu trenul direct de la Blăș.

După vorbirea de binecuvântare a protopopului și răspunsul părintesc al Arhiepiscopului, îndată s'a început visitațiunea canonică, cercetându-se ornatele și vasele sacre, cărțile liturgice și corale din biserică, apoi starea edificiului bisericii și a locului dimprejurul aceleia. Într-aceea se adunase poporul în biserică și Esc. Sa îmbrăcat în mandia și camilafca, a ținut rugăciunile de la litie și a dat binecuvântare celor de față.

Vineri în 15/2 Maiu la 8 ore v.-protopopul Laurențiu Pascu, a celebrat o liturgie, diaconind v.-notariul consistorial Iacob Popa, — iar Esc. Sa Mitropolitul a ținut celor adunați o frumoasă predică, îndemnându-i la viață cumpătată și la alipire de s. biserică și de instituțiile bisericesci.

După s. liturgie Esc. Sa a servit prânzul pentru repausatul protopop al Murșului Vasile când-va Hossu, tatăl Ill. Sale Dr. Vasile Hossu, — și a cedit rugăciunile de deslegare pentru sufletele repausaților parohiei M.-Oșorhei.

S'a continuat apoi visitațiunea canonică atât înainte cât și după amieză, cercetându-se cu deamănuntul: cancelaria parochială și protopopescă, cassa bisericii,

ziarele de bani oficioși, locuința parochială, școala și toate superedificatele, cimetierul, numărul și starea morală a credincioșilor și a fetelor bisericesci special.

Pe lângă toate acestea, neobositul Arhiepiscop în aceeași zi a făcut aproape la 30 de vizite, cercetând pe comitele suprem, preș. Tablei regesci, primarul orașului, cu un cuvânt toate notabilitățile și pe mai mulți credincioși gr. cat. și membri ai curatoriatului bisericesc.

Esc. Sa Mitropolitul a fost găzduit la protopopul gr. cat., iar însoțitorii săi au fost invitați la ospitalul abate-pleban rom. cat. Magn. Sa Karácson Márton.

Atât prânzul cât și cina fiind Vineri și zi de post, — s'a servit la protopopul Iosif Vancea și au luat parte pe lângă Mitropolitul și suita sa, încă și Magn. Sa Karácson Márton și căpitanul suprem de poliție Spect. dn Hegedüs Sándor, care altcum a însoțit pe Esc. Sa în tot timpul cât a petrecut în M.-Oșorhei până la plecare, stându-i la dispoziție cu cea mai mare prevenire.

Esc. Sa a dăruit bisericii gr. cat. din M.-Oșorhei 200 cor. iar săracilor din acel oraș asemenea 200 cor., cari le-a pus la dispoziția primarului orașenesc.

Sâmbăta dimineță între sunetele clopotelor de la bis. gr. cat. și de la cea rom. cat. a ieșit la gară însoțit de suita sa, de zelosul abate-pleban Magn. Domn Karácson Márton și de căpitanul suprem de poliție, și cu trenul de la 5 ore a plecat la Murș-Uioara, unde a sosit la 8 ore dimineța.

O primire demnă și sărbătorască s'a făcut Înaltului Prelat în acest oraș montan.

Deja la gară a fost întâmpinat de cătră Magn. Domn Paul Fritz, consilier suprem montan și șef al oficiului montan

FEUILLETON.

Tu es Petrus...

Timpurile tulburente de sub Napoleon marele, a constrins pe contele Ludovic Pecci, să se retragă în frumosul și liniștitul castel Carpineto; pentru că, sufletul și inima lui plină de înfrustare și amarăciune, vedea clătinaându-se tronul pontificalului.

Consorta, — mamă evlavioasă, conducea ziarul vremilor trecute, pe sama fiului său, ca acela să fie înmină conducător în viața lui.

Tata, — cu pieptul lui plin de dulcătă — ca mierea, și cu nădejde în viitor, chiamă totă familia sa în jurul său și le cetesc cele mai frumoase pagini din Sfânta biblie, și cu o deosebită iubire părintească — îl face atenți, să trăască în frica și legea lui Dumnezeu și poruncile bisericii.

Așa s'a crescut bătrânul din Vatican.

Mari și glorioși au fost Gregoriu a VII-lea, Bonifaciu a VIII-lea dar marile idei, concepute în mintea lor, numai gloriosul pontifice Leon al XIII-lea le-a adus îndeplinire.

Pe lângă toate încercările atheiste, nimicitoare, catolicismul, — ca prin minune s'a ridicat la gradul cel mai perfect.

Și de pe tronul pontificalului, cu o nespusă putere mafeatică, strălucesc razele binefăcătoare pe întreg rotogolul pământului.

Brațul puternic a lui Napoleon s'a strins în cătuși, corôna lui strălucitoare s'a prefăcut în cenuse și imperialismul lui a apus.

Corabia lui Christos condusă de brațul neînvinș a lui Leone XIII-lea plutesce măfestos pe marea fortunată și spumegătoare către limanul ceresc.

Și lumea întreagă, cu nemărginită dragoste și alipire, cu lacrimi de bucurie în ochi, cu suflet și inimă înălțată la ceri, iubilează anul al 25-lea al domniei pontificale.

Totă viața lui lungă e plină de fapte nemuritoare.

Peana mea slabă nu-l în stare a descrie mărețele lui opere teologice și filosofice crestinesci; las, că o mână mai desteră, cu minte inspirată de sus . . . să-le descrie în istoria universală unde vor străluci, ca un focalar nestins!

Părintele și mai marele cap al bisericii, reformează seminarele tinerimei teologice, ordnă călângăresc e îndrumat la o altă viață nouă și folositoare, spre a aduce roduri spre mântuirea sufletelor, enciclicele lui pline de mângăiere vin ca rona rēcoritoare a ceriului, ca să le aședăm în inimile noastre spre a pute contrasta vrășmașilor bisericii lui Christos.

Mintea lui înțeleptă și diplomatică aduce în nimire capetele încoronate și pe mai marii țarilor; câte cestiuni delicate . . . de interes universal le aduce la deslegare indestulitoare!

Strălucirea lui se arată și în altă formă, mult folositoare omenimei întregi.

Pedepsa lui Dumnezeu s'a apropiat. . . !

O vede mare și mic, puternic și slab, domnitor și supus, a se păzi nime nu se poate.

Îngrozitor!

Ochii nemiloși schinteează de răsunare . . . focul inimei crestinesci la mulți s'a potolit, sufletele lor s'au depărtat de ceri.

Sătana urlă!

Focul armelor și ascuțitul sulțelor nu te pot scuti.

Împerații, regii și domnitorii cad jertfă fără vină.

Unde-l omul? unde-l alesul lui Dumnezeu? să vindece ranele dureroase a omenimei?

Da. Acei cu ranele sângerânde volesc a fi și ei liberi, ca vulturul din munte, dărmă tronuri și altare, răpesc bunuri și averile omenilor cu forța, țipetele lor se aud.

Strigă după pâne!

Dar îngânfații avuți, fără iubire în inimă, — nu le aud, și înbuiați în dulcetile lumesci, nu ved suferințele din colibi. Dumnezeu lor e banul, pe omul lucrător îl socotesc de un instrument pentru înmulțirea averilor lor.

Din inima acestora a săcat iubirea deapropelului adusă din ceri; dinșii n'au Dumnezeu, n'au patrie, n'au familie.

Aceștia au născut anarchia și socialismul, cari întuneacă orizonul.

Și după ce focul armelor se arată nepotincios, ascuțitul sulțelor slab, de a scuti pe blândul cetățan de uneltirile infernale anarchistice; vine omul, alesul lui Dumnezeu, pontificele roman Leon al XIII-lea, și cu Evangeliul în mână — deșteptă societatea omenimei, rătăcită, de la iubirea lui Christos.

Și ca un sôre își revarsă razele iubirei crestinesci și alunga întunerecul.

din Uióra, protopretorele Bőjthe, pretorele Dr. Aurel Sava și notariul Chirilă Curtă. Într'un șir întreg de trăsuri elegante au intrat în oraș, în care drumul era numai verdéță și flori.

În dreptul fabricii de sodă era arcul triumfal ridicat de corpul funcționarilor de la fabrica. Aici a fost a doua oră binevențat prin inteligentul director al fabricii.

La vre-o 200 de pași înainte, era falniul arc triumfal ridicat de băieși, unde l'a întâmpinat întreg corpul funcționarilor de la oficiul montan prin rostul suprem al băilor, și i-s'a oferit un frumos buchet de flori prin Dșóra Aurelia Radu, fca protopopului M.-Uiórei. — Sunetele armonioase ale capelei băieșilor au însoțit de aici în colo pe sərbătoritul Archiereu și 4 fetițe îmbrăcate în costum țărănesc din localitate și presărau calea cu flori.

Aprope de biserică l'a salutat clerul districtului protopopesc al Murăș-Uiórei, reprezentat în mod demn atât prin număr, cât și prin oratorul său Ioan Moldovan, parochul din Ciunga.

În ușa bisericii l'au primit apoi preoții îmbrăcați în odăjdii. Erau: Ill. Sa Di Dr. Vasile Hossu, protopopul M.-Uiórei Dr. Sebastian Radu, Ioan Baciu, preotul din Noșlac, Vasile Grnia, preotul din Cisteinung, și v.-notariul Iacob Popa, ca diacon.

După ce Archiereul a îmbrăcat mandia și camilafca și-a luat cârja pasorală și crucea, — protopopul Radu prin cuvinte mișcătoare oferindu-i cheia bisericii l-a tâlmăcit entuziasmul și bucuria omagială, cu care biserica și parochia acesta primesce pe mirele său.

Mitropolitul a răspuns laudând păstorirea „blândă și înțeleaptă a protopopului său și a ținut poporul adunat în număr

forțe mare o cuvintare plină de entuziasm și de zel apostolic, vrsând curaj și mângăiere în inimile ascultătorilor. — „Pe cum voi vă scoboriți în adâncimile pământului — a zis între altele — pentru ca de acolo să scoteți sarea materială indispensabilă pentru viața trupescă a omenilor, așa să vă înălțați de altă parte cugetele în regiunile ceresci, spre a cânta sarea Mântuitorului, indispensabilă pentru viața sufletescă, și care singură este în stare a conserva liniștea și seninătatea gândurilor vaste în munca grea ce o îndepliniți.“

Urale entusiaste au întâmpinat vorbirea acesta a Archiereului, care însoțit de acestea și de sunetele clopotelor și între salve repetate de trasuri a intrat în biserică. Aici s'a celebrat s. liturgie, la care Ill. Sa Di Dr. Vasile Hossu, a ținut o frumoasă predică ocazională. Iar la fine Archiereul a citit deslegările morților și a împărțit asupra credincioșilor, care în număr de aproape 600 persoane s'au prezentat la sărutarea s. drepte.

Actul oficios al visitațiunii canonice s'a petrecut și aici ca și la M.-Oșorheiu. Și aici a făcut Esc. Sa numeroase vizite. La Magnificența Sa Di Paul Fitz. a primit corpul oficialilor montani, dintre care pe mulți l-a cercetat pe la casele lor, asemenea a cercetat pe directorul fabricii de sodă, și pe reprezentanții auctorităților administrative.

Prânzul s'a servit la protopopul Dr. Radu, pentru 17 persoane; a domnit animație și veselie cordială și s'au ținut multe toaste frumoase. În decursul prânzului capela băieșilor (40 persoane) a delectat pe meseri cu mai multe piese clasice bine și precis executate.

Amintim aici, că parochia gr. cat. a M.-Uiórei stă sub patronul Înaltului Erariu

regesc. Esc. Sa Mitropolitul a trebuit să simtă adevărată mângăiere și bucurie părintească, convingându-se cu ocaziunea vizitei acesteia, că acei cari conduc astăzi oficiul montan din M.-Uióra, că reprezentanții al Înaltului patron împrenă cu directorul fabricii de sodă și cu organele administrative snt oameni cu cugete înălțate și cu sentimente nobile, cari n'au în vedere numai bunăstarea materială a poporului, ci să interesează de aproape și de prosperarea lui în cele spirituale și de întărirea și dezvoltarea vieții lui morale, acesta se poate deduce din nivelul înalt al primării, ce au făcut-o Archiereului nostru în 16 Maiu aranjate cu deplin acord cu harnicul paroch și protopop gr. cat., care primire a dat întregii comune o față sərbătorescă și prin aceea, că în ziua aceea lucrările din băi au fost sistate.

Esc. Sa și aici a dăruit bisericii 100 cor. iar 50 cor. a dăruit Reuniunii pentru îmbrăcarea copiilor sëraci; sara cu trenul de la 11 ore a plecat apoi acasă la Blaș.

Sərbătorii nenitate vor rămâne pentru aceste două parochii visitațiile din 15 și 16. Maiu și sperăm, că fructele acestor visitații vor fi bogate și rămânătoare. Pretutindenea Archiereul îndemnă, incurajază și certy dacă e de lipsă, cu cuvint energie dar plin de dragoste și de zel apostolic pentru delăturarea scăderilor și a neajunsurilor. Pretutindenea inimile credincioșilor și ale persoanelor bisericesci rămân mângăiate, pline de curaj de hotărre și de propusuri bune.

Dumnezeu să ajute bunului nostru Archiereu, ca să potă procura ast fel de momente înălțătoare credincioșilor săi și din alte părți, visitând și alte parochii așa pe

Numai iubirea nasce dreptate, numai iubirea aduce egalitate.

Dar iubirea atunci va rămâne statornică, dacă în lăuntrul omului va locui credința adevărată creștină.

Să zidim biserica credinței . . . și să urmăm sfaturile înțelepte și pline de dragoste a marelui pontifice Leon a XIII-lea.

I. T. Fane
preot.

Ângerul păzitor

(de Pedro A. de Alarcon).

„În prima Maiu se reîntorc rândunelele“, așa-i zicala în Spania, și de cându-i lumea să pare în adevăr, că acurat în acesta zi revin rândunelele de casă și de țermure din iernaticul lor din Africa în acesta țară, s'au mai adevărat în aerul acelei țări. Ceea ce înse n'a spus nime până acum, — o seiu acesta din cel mai bun isvor — este, că în nici un an rândunelele nu au vedut zidurile din Tarragona și nu și-au luat în posesiune cuiburile lor vechi într'o zi mai frumoasă, mai balsamică, și mai strălucitoare, ca în ziua de prima Maiu 1814.

Marea deplin albastră și nemișcată, ca însuși cerul, nu se părea a fi o completare a pământului mărginit, ci începutul spre eternitate și spre infinit. Zimbând întâmpina câmpiile desmierdările soarelui și îi răsplăteu cu flori pompoase, solii, cari promiteu råde abundante. Scurt, tôte respira și o dragoste și viață, și în aerul zuzuitor să

simția resufful balsamic al primăverii, carea deja cocheta cu vara.

Dar nu numai de acesta natură era farmecul primăverii în aceazi de amintire neperitoare. Sentimente sərbătorești, morale și patriotice de mulțumită mișcău plepturile omenilor încetate la cugetul, că a revenit rândunelele acasă, că s'a început luna florilor și în ziua următoare va fi 2 Maiu, sentimente, cari asemenea le vorbiau de refaviere și înflorire! . . .

Încă nu trecuse două săptămâni, de când după lupte necurmate dormia în Spania pace. Reșelul de independentă — a cărui eroi au fost părinții lor — acum era terminat. Generalii lui Napoleon cu oștile și regele lor pretențios o luaseră la fugă, ca să spună cuceritorului atător națiunii, că ar fi nebunie a cugeta la subjugarea poporului spaniol! În tótă peninsula nici un singur soldat străin nu mai pute-i vedé.

Patria storsă și slăbită de puteri zăcea pentru acesta în aceea lumină strălucitoare a soarelui ca un reconvalescent, carele după lungă luptă cu mórtea pentru prima oră și-a părăsit patul durerilor! — Un moment melancolic, sublim! — Clopotele chemau pe credincioși din nou în bisericile stricate și prădate. . . De pe vetrele petate cu sânge se înălțau nori albaștri de fum către ceri. . . Vântul lară și respâdea în depărtare vechile cântece populare. . . Patria bravă depuse armele și să reîntorcea lară și la muncă, aflând mângăiere pentru pierderea fiilor, fraților și părinților în gândul de a vedé țara scăpată, carea fusese martora născerei și morții lor! . . . Tôte erau doliu sfint și bucurie patetică de

la San Sabastia până la Cadix, de la Corona până la Gerona.

Din provincie în provincie, din oraș în oraș, din sat în sat tôte mărturisiau, că cu eroism și în unire să strădniseră a acutura jugul străin; tôte erau rugăciune de mulțumită către Dumnezeu pentru a învinge, gândire piósă către cel morți, propus de a reconstrui cetăți noue și case noue în speranța de a duce în el o viață mai fericită și mai lungă de cât martirii eroici al patriei în cele vechi, dărimate.

În dimineața zilei, de care vorbesc, doi tineri, un june bine făcut și o prea frumoasă fetiță, ambii îmbrăcați simplu și cu gust, ca omenii cu stare bună din clasa de mijloc, părăsiau biserica Sfintului Dominic, în care să cununaseră.

Același preot, carele cu o săptămână înainte le deduse binecuvintarea și însoția și acum, pășind între juna păreche așa de indestulit și vesel, ca și când lui ar avé să și mulțumescă tinerii întrégă fericirea lor.

În faptă îi și mulțumiau mult acestul preot. Clara și Emanoil își pierduseră ambii rudeniile în 28 Iuniu 1811 la asediul Tarragoniei sub generalul Suchet. Mai târziu, după expediția din 1813, trecu persecutatul Suchet iară și prin sate și cu ocaziunea acesta aruncă în aer fortărețele și unele case. Între acelea a fost casa notariului, unde se aflau tôte documentele despre averea lui Emanoil carele pe atunci fugise cu Clara și mama acesteia. În acelea două zile cumplite mai mult din jumătate din locuitorii Tarragoniei fuseseră decapitați. După reîntorcere făcând nefericitul cercare după casa și averea sa, voind a le oferi femeilor fără adăpost, află cu spaimă, că

cum inima Lui nobilă dorește și intenționează.

Nu putem lăsa fără amintire faptul: că în totă excursiunea acésta Ill. Sa Dr. Vas. Hossu a fost în mod deosebit sărbătorit și felicitat ca nou episcop al Lugojului. Vestea denumirii Lui să lățișe pretutindenea, așa dară ovațiunile nesfârșite ni-se par foarte naturale, știind, că totă lumea îl inbește. Un fapt mai ales ținem a-l aminti: La prânzul dat de protopopul Murășului Iosif Vancea, abatele-pleban Karácson Márton, tractând pentru Esc. Sa Mitropolitul, a relevat între altele momentul acela, că Esc. Sa. care și-a creat și și-a format ôră cum pe Ill. Sa Dr. Vas. Hossu, după gândul și instrucțiunile Sale, ca să pôtă fi vrednic și bun episcop. — a avut față de dînsul atențiunea delicată de a-i oferi ocașiunea, ca ziua cea dintâi ca episcop, impresiile cele dintâi, cele mai puternice și cele mai virgine să le petrecă și să le simtă în casa părintească, unde a vădut lumina zilei și unde fie care cuiu îi este o amintire scumpă din copilărie.

Nu ne este dat a ști, că s'a făcut acésta premeditat, ori a fost numai o întâmplare norocôsă. În fine pentru noi acésta e un lucru secundar. Faptul înse s'a întâmplat.

Raportor.

SCRISORE DIN VIENA.

— De la corespondentul nostru. —

Viena, 22 Maiu 1903.

(Primăvara). După „zilele învierii” și-a schimbat și orașul împărătesc portul și și-a îmbrăcat spațioșele parcuri în vestimentul primăverii.

nici persôna sa nici pretensiunile sale îndreptățite nu și-le pôte documenta cu probe demne de credință. Din norocire preotul pe carele tocmai mai înainte l'am întâlnit, venise în cetate. El cunosea pe Emanuil din légân, fusese preot în comuna lui, el îl botezase și învățase a ceti; și în urma spuselor acestui servitoriu al Domnului, tinerul, ce să credea deja ajuns la sapa de lemn, în ziua următoare să afla în posesiunea averii sale.

Puține zile în urmă își serbă cununia cu Clara.

„Așa dar, curaj copii mei; vorbiți. . . De ce e vorba?” întrebă preotul la ușa bisericii.

„E vorba de un secret, Domnule părinte, ce am voi să și-l împărțăm. . .” începu Clara cu voce tristă.

„Un secret? Mie? D'apoi nu v'ați mărturisit la mine azi dimineață?”

„Da, da, replică Emanoil încă și mai trist. Dar secretul nostru nu e păcat.”

„Aha! ceva alta dară.”

„Cel puțin nu e păcat pentru noi”, găngăvi nouă cununata.

„Fiind că voi cereți după ajutor la un moșneg, presupun, că lucrul stă încât-va rău. . . Ian să vedem. . . În ce stă totă tréba. . .”

„Vorbesce tu. . . zise Clara către soțul ei.

(Va urma.)

De abia acum veți ce plătesce Viena. Grădinele și parcurile înverzite. au dat viața zidurilor amorțite în frigul iernii. Tot e senin și vesel. Străzile sînt impopulate de fețe senine. Copii aburdației alergă la joacă lor, ce-l așteaptă de atâta timp.

Tramvaiuri și automobile vișale de-alungul și de-a latul străzilor, și mătură tot ce le stă în cale.

Te înflorezi de atâtea casuri de nenorocire, ce zilnic înregistrează foile „Fliegende Blätter” le și numește „semne de primăvară.”

Acéste înse se țin de „foloșele” ce ni-le-a adus progresul.

(Congresul catolic). În 10 și 11 a c. s'a ținut a treia adunare generală a congresului catolic, la care au fost de față și nunții apostolice Tagliani. Congresul a fost salutat mai întâi din partea primarului Lueger, prin o vorbire, care a produs aplause adevărat furtunose.

Al doilea vorbitor, nici nu și-a luat alt obiect, de cât persôna și caracterul Dr. lui Lueger. L'a propus de model congresului catolic, ca toți membrii cu aceeași sinceritate să și mărturisescă credința în fața lumii și cu același zel să lucre pentru binele bisericii, cu care lucre „cel mai popular primar a celor cinci părți a lumii”, pe cum l'a numit P. Opitz S. I.

Congresul a fost foarte numeros ceretat. Veți bine, acésta însemnă o reacțiune în contra turburătorilor „Los von Rom”, cari sînt trimiși cu drôia din Germania, din partea bisericii protestante, ca să predice aci „das reine Gottes wort”.

Și încereșc de minune zeloșii Apostoli! cel puțin așa spune chiar și „Telegraful”, cel așa de grabnic în a publica sciri contra bisericii catolice.

Autoritățile civile nu le pun nici o pedecă acestor agitatori, ma din contra le dau tot ajutorul, numai ca să mântuiescă pe bietii germâni de jugul Papei și să-i aducă iarăși în staulul lui Luther. Munca lor înse n'are nici o resplată, căci poporul în a cărui inimă e sădită adenc credința adevărată, nu ascultă de vorbele lor.

Dar dacă nu pot ajunge la scop în biserică, se duc și predică în crișmă. Predica acésta apoi are efect!

Cuvintul lui Luther amestecat cu puțin alcool, îi transpune pe nemți până într'al treilea ceriu, și strigă cu totă furôrea: Los von Rom! Și după o ast fel de învingere glorioasă se duc predicatorul în triumf și prezintă lista celor „întorși” la locul competent.

În cealaltă zi după ce s'au trezit din ametală, să miră ercindu-se, cum de au ajuns ei în lista convertiților.

Să trimită catolicii de aci nisee „lesniți” în Germania, să facă și ei propagandă, cum i-ar primi protestanții?

(Turburări la universitate și tehnică.) Mai sus pomeniți predicatori ațiți și tinerimea, cu nisee frase gôle în ptriva catolicilor.

Membrii corporațiunilor catolice de la școalele superioare, nu primase provocările la duel. Acésta dă ansă apoi la conflicte.

Se înțelege, studentii catolici tot de una trag scurta, când e vorba să cêră satisfacție la corpul profesoral.

În zilele din urmă unul a fost relegat, iar mai mulți eschiși pe vre-o câte-va semestre, pentru că a „ofensat” corpul profesoral, cerend egală îndreptățire.

Congresul catolic n'a rămas pasiv față de mișcările aceste. Ministrul de culte Hartel a și fost interpelat.

Efectul e de prevădat.

Față de mișcările aceste tinerimea română e cu totul neutrală.

(„România Jună”) și de astă dată a serbat ziua de 3/15 Maiu, nutrind prin acésta iubirea de neam în colonia română, care deși e împrăștiată prin deosebitele părți a străinilor, își manifestează dragostea față de frații din depărtare.

Punctul culminant a ședinței a fost disertația tinerului istoric Dobrescu, președintele societății, care într'un stil ușor a povestit unele evenimente din istoria Românilor ardeleni din anii 48—49, și în special adunarea cea mare din Blaș.

Publicul a ascultat cu atențiune cuvintele tinerului profesor, care anume este trimis aci, ca să se perfecționeze pe terenul istoriografiei românești.

De alteum colonia română, mulțumită iubirii ei președinte di Colonel Lupu, să întruneșc la 1 și 15 a fie-cărei luni.

Vienenzul.

SINODELE PROTOPOESCI.

— Distr. Halmagiu. —

Despre un mic și înstrăinat de amici district protopopesco — despre care de abia cred să se fi scris când-va vre-un șir, aș dori să scriu ceva. Nu într'atâta că aș avea de încreștat lucruri spornice și îmbucurătoare culegerii statistice — ci mai mult pentru aceea, ca cel ce aproape ar fi fost să ne uite, să și aducă aminte iarăși de noi, iar cel ce nici n'au avut scire de noi, să știe că trăim și aici un grup de elemente unite.

Drept ce scurt voi fi peste tot.

Cum pe airea să obișnuiesc — așa pe ziua Sâmbetei de 4 April n. întruniți împreună, — am plecat din curtea M. On. Constantin Pop, protopopul districtual al Halmagiului la biserică parochială. Întrând în lăuntru ei și se întipăresc fără de veste o impresie atât de măgulitoare despre gustul bine ales și frumoșă zugrăvire a ei. E acésta strădania actualului Protopop. . .

Fără voie întreb, de ce nu avem tot atât de frumoșe biserici și pe aiurea! Cunosce parochii mari, mai mari singure de cât întreg districtul nostru, și nu au ast feliu!

Dar după ce o mișcare mai vină să simte în pornela spre înaintare — nădăjduim. — Și cât de bine am putea să nădăjduim, dacă nu ar fi altele atâtea. . .

— După ce ne-am mărturisit și cuminecat, s'a deschis adunarea. — Deschiderea adunării protopopesce a fost o cuvintare vrednică de mai mulți ascultători, pe cum pe atât de vrednică a fost introducerea oficiôsă din raportul protop. pe an. 1902/3. — Piere idealismul din spiritul preoțimel, interesul și grija zilei de mâne voiesc par'că să sugrume tot, ce o a rămas neatins încă din nobleța și pietatea clerului nostru.

Acesta e rodul limpede al ideilor stăpâne azi, egoistice și pustii de iubirea vecinului... Și trebuie să ne convingem în de ajuns de adevăratăitatea acestor vorbe.

Din cifrele statistice voi aminti aceste: În districtul acesta avem 6 parochii fie care avându-și filiile sale. Biserici gr. cat. 5. Școli confesionale: a fost unica în Rudabaia, dar din lipsa mijloacelor de susținere a trebuit să înceteze cu începerea an. scol. 1902/3. Case paroch. proprii două. Numărul sufletelor gr. cat. 826. Moralitatea poporului considerând din toate punctele de vedere, e îndestulătoare.

Și atât mi-ar fi strict raportul.

Voiu adauge înse că nu e mirare că stăm încă așa, ei să ne temem, că nu întru prea îndepărtat viitor, putem să fie mai rău! Poporul băstinaș e puțin — o bunășoră parte din el îl constituie străinătatea aplicată la băile de aci... Și apoi situația materială a preoților!! Un frate, aproape plângând declară în fața sinodului, că din suta de fl. ce-o primesce anual — nu poate trăi.

Din partea preoțimei, și mai virtos din partea actualului Protopop Const. Pop, s'au mijlocit pentru unele parochii stipendii sorginți străine, nu e înse chip a mai dobândi și pentru celelalte, cari nu au încă.

Noi, aci avem lipsă de-o preoțime alésă, învățată și zelosă. În mijlocul atator credincioși de alte confesiuni numai în ast chip vom pute trăi încă.

Până azi am ajuns să impunem — nu cu numărul — ci prin frumoasa datorie din ss. Paresimi, a spovedaniei, pe care nu o au ceștialați. Dafe Dumnezeu și alt fel!

În prējma jubileului de 50 de ani de la înființarea canonică a acestei Diecese, stăm în destul progres, — și ne rugăm de bunul Dumnezeu ca până la al doilea period de 50 ani, să triumfeze sporirea celor mai puținii!

Cu sfat, cu chibzuială binevoitoare și ajutorindu-ne Domnul, să poțe.

— ps. —

Dare de samă și mulțumită publică.

Preaon. Domn protopop al tractului, Coșocna: Ioan Hățegan, îndată după ce a luat în samă conducerea tractului, a vizitat tractul, urmarea căreia a fost aducerea în ordine a afacerilor bis-scolastice. Între alte multe binefaceri, vedēnd școlă noastră miseră și lipsită de recuise, a donat pe sama școlii „mapa Ungariei“, colorată, pe pânză, în preț de 11 cor. 50 fl.

Asemenea și Mon. comitet al despărțământului XV. Mociu al „Astrei“ pentru cultura și literatura poporului român, ne-a pus la dispozițiune 5 cor. 38 fl. apre procurarea celor mai necesare recuise de școlă; pentru cari fapte maritimose, subscrisul în numele poporului meu, vin și pe această cale a le aduce cea mai profundă mulțumită, poftindu-le ca Dumnezeu să le resplătescă cu fericirea sa pămîntescă.

Ghirișul-rom., la 26 April 1903.

Ioan Blaga
paroch. local.

Cătră P. T. Cetitori.

On. Cetitori, cărora le expiră abonamentul cu finea pătrariului prim, sînt rugați a-și renoua abonamentul; enm și cei ce sînt în restanță să binevoiescă a-și achita restanțele, căci fōia are lipse mari și ardetore.

Administrațiunea.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Sana Iacob măr. Brudan, a dăruit pe sama sîntei biserici o cadelnită de argint de china în preț de 26 cor.; iar Maria Jnoraș împreună cu filii săi: Nicolae, George și Susana, au dăruit doi prapori frumoși în preț de 30 cor. Dumnezeu să le resplătescă însuși pentru faptele lor! Nandra, 25 April 1903. George Spinean, adm. par. gr. cat. — Popa Ilie și soția sa Găthina, credincioși gr. cat. din Cingudiu-de-jos, au cumpărat pe sama sîntei biserice o Evanghelie cu litere latine în preț de 25 cor. întru pomenire vecnică. Dumnezeu să le resplătescă cu darurile sale! — Curatoratul. — Domnul arădator Nicolae Giurgiu, și soția sa a dăruit Bisericii gr. cat. din Ghișasa-de-sus, protopopiatul Sibiului acum de curēnd un rēnd de ornate preoțesci în preț de 80 cor. Afară de aceste dēnsii să îngrijesc de vre-o căți-va ani de luminile ce ard în sfeșnicile dinațarea s. Altariu. Toder T. Oprean, ce petrece în America, de acolo a trimis o măsură și două ștergere de humbac foarte frumoase, cu cari s'au decorat s. Prestol. Ana Z. Togan, a dăruit un ștergar, care s'a pus pe tetrapodul din stānga de la femeii. Asemenea a dăruit câte un ștergar și Anica I. Manciu și Sabina Rēduț. Domnul Alexiu Irod, dirigătorul curții Principelui Stirbei, din Buțea (România) a dăruit 40 cor. bani cu cari să se procure ceea ce ar fi de lipsă întru împodobirea s. Biserici din Ghișasa-de-sus unde dēnsul s'a născut. Respectabilul Domn Ioan Bela notariu, și soția sa Maria n. Togan, de vre-o căți-va tot dișși se îngrijesc de vinul de pānsul de lipsă la aducerea s. jerte a liturģii Tuturor acestor bunl creștinl și binefăcători li-se aduce mulțumită, dorind și rugānd pe Părintele îndurării să le primescă jertfa această întru împărăția s'a cea cerescă. Ghișasa-de-sus, în 7 Maiu 1903. Valeriu Stoian, adm. parochial.

Sciri personale. Dr. Ioan Papp și-a deschis cancelaria advocațională în Brad, com. Huneadōra. — Dr. Victor Poruț și Dr. Laurențiu Nestor, au depus cu deplin succes censura de advocați, cel dintăi la Oșorhei, iar al doilea la Pesta.

Director la gimnasiului din Nășud a fost ales profes. Virgil Șotropa. Să sperăm, că acum în sfirșit, totuși se va aproba alegerea comisiunei administrative.

Osindii. Mercuria trecută s'a ținut pertractarea procesului preotului Iosif Stupinean, acusat, că a oprit pe băieții de școlă să-l salute unguresce. Tribunalul l'a aflat vinovat și l'a osindit la 3 luni închisore de stat și 100 cor. amēndă. Tot săptămāna trecută s'au ținut la Cluș alte două pertractări, a Dr. Cassiu Maniu, pentru un articol din „Tribuna“, scris cu prilejul osindei aceluși ziar; aflat vinovat, a fost pedepsit cu un an închisore și spese procesuale. Sāmbătă a fost procesul d-lui Ioan Moța de la „Libertatea“, acusat pentru un articol, scris cu ocazia desvélirii statuei regelui Matia. Osinda un an temniță ordinară și 1000 cor. amēndă.

Scolastic. Despărțământul „Alba-Iulia“ a reșințit, învățătorilor archidieceșani, își va ține adunarea generală de primăvară în comuna Intregalde.

Avis. Dr. Mihail Pop, care a trecut cu succes esamenul de liberă practică la universitatea din Bucuresci, și-a început praxa medicală în Băi Herculane la Mehadia.

Reuniunea gr. cat. română de înmormintare din Tohanul-vechiu. Azi în 17 Maiu 1903, și-a ținut adunarea generală constituantă a reuniunii acesteia, ce vrea să îndeplinească o lacună mare în viața poporului nostru; și tot odată foarte nobilă, întru cât prin ea se vor mângăia multe inimi, și se vor șterge multe lacrimi. Închegēnd cu o cale tot mai mult iubirea creștină între membrii ei. Statutele Reuniunii, după ce în 2 rinduri au fost modificate conform cererii înaltului Ministru de interne reg. ung. au fost sub titlul de mai sus provēdute cu clausula de aprobare. În general poporul a primit cu bucurie vestea aprobării lor, și cum am zis — azi ne-am adunat cu toții ca să facem începutul. S'au înscriis membrii peste așteptare, și înscrierile durēză încă. Adunarea a decurs în bună ordine sub conducerea președintelui ad hoc, administratorul par. Moise Brumboiu, care printr-o vorbire potrivită, ascultată cu plăcere de toți cei de față, a arătat poporului binefacerile însotirilor de acest fel, cari nu se întemeiază pe dorul de profit, ci au o chemare cu mult mai nobilă, anume întărirea masei poporului prin ajutorarea reciprocă în casuri de nenorociri. A adus ca exemplu felul de a lucra al altor popore mai culte și a relevat importanța unirei puterilor într'un mănunchiu: că se putem cu toții da față poverilor ce se înmulțesc pe zi ce merge. Adunarea generală a ales apoi un comitet administrativ compus din 15 membri ordinari și anume, dnii: Moise Brumboiu, Gr. Manoilă, Dm. Pop, Nicolae Pop, Carol Bakó, Nicolae Crăciun, Nicolae Vodă, Haralambie Ungur, Beniamin Clococan, Aristotel Mucea, George I. Grozea, Spirid. Bălășcău, George Ios. N. Popa, Ion D. Popa și George Oprea și 5 suplenti pe un period de 3 ani. Comitetul administrativ a ales apoi din sinul său ca director al Reuniunii pe Moise Brumboiu, adm. par., ca cassar pe Gregoriu Manoilă, cooperador. Iar ca notar pe George Oprea, magistrul postal în loc. După închiderea adunării generale, comitetul administrativ a ținut prima sa ședință, resolvānd câte-va obiecte importante de ale Reuniunii. Dafe bunul Dumnezeu, ca această reuniune să producă rōdele sale binecuvintate în mijlocul poporului nostru.

Necrolog. † Ștefan Filep de Remetea președinte de tribunal în pensiune, membru viril al congregațiunei comitetului Sătmār, etc. a încetat din viață în Remetea în etatea de 80. ani după un morb scurt în 10 crt.

† Dr. Iustin Colbazi de Eormenies, medic de regiment ces. și reg. în regimentul de infanterie Nr. 64, decorat cu crucea de aur cu corōnă pentru merite etc. a repausat subit la 15 Maiu st. n. a. c. sara la 8 ore în etate de 45 ani.

† Remus Suciū, a repausat în Chizdia la 8 crt. în etate de 20 ani.

† Aurel Kiss, student abs. de a VIII. clasă gimnasială, a repausat la 15. Maiu st. n. a. c. sara în anul al 19. al etății sale, după un morb greț și îndelungat, suferit cu exemplară resignațiune creștină și împărtășindu-se de repetite ori cu SS. Taine ale muribundilor.

În vecl amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

CREDINȚA.

(Continuare și fine.)

II.

Dar poți zice: Concedem că adevărații necredincioși nu constituiesc majoritatea, dar ei au cea mai înaltă cultură intelectuală. Știința astăzi e necredincioasă.

Inse așa nu e adevărat. Omenii cei mai învățați, în ori ce gen de știință, au fost credincioși. S'a probat lucrul acesta în foarte multe rânduri și foarte multe forme. Opurile apologetice sînt pline de ast fel de argumente. Nu e cu cale, ca noi aici să probăm din nou acesta. Să ne mărginim numai la unele cazuri din veacul al XIX. zis „al luminei“.

Ascultați d. e. pe Augustin Cauchy, în timpul său cel mai mare matematician al Europei. „Ei sînt creștin“ — scrie el în prefața unui op al său. — „Adecă eu cred în divinitatea lui Isus Christos, cum a creștut Tycho-Brahé, Copernic, Descartes, Newton, Leibnitz, Pascal, Grimaldi, Euler, Guldin, Boscovich; după cum au creștut toți marii fizicieni și geometri a veacurilor trecute. De asemenea sînt catolici, ca cea mai mare parte dintre ei; și dacă cineva ar vrea să cunoască motivele credinței mele, i-le-aș spune foarte bucuros.“

„Ar vedea ori cine, că convingerile mele nu sînt rezultatul prejudecăților, ci rezultatul unei cercetări profunde. Ar vedea cum s'au gravat pentru vecie în spiritul și inima mea adevărurile, cari după a mea judecată, sînt cu mult mai incontestabile, de cât teorema pătratului ipotenușei ori teorema lui Maclaurin.“

„Ei sînt catolice sincer, cum au fost: Corneille, Racine, La Bruyère, Bossuet, Bourdaloue, Fénelon; cum au fost și cum sînt încă cei mai distinși bărbați a timpului nostru, cari au făcut mai multă cinste științei, filosofiei, literaturii, — cari mai mult au ilustrat academiile noastre.“

„Ei împărtășesc convingerile profunde, cari s'au manifestat în vorbele, faptele, scrierile atâtor savanți, ca Haüy, Laennec, Ampère, Pelletier, Corioli și alții, asemenea acestora.“ — Și dacă atîta n'ar fi de ajuns, Cauchy a creștut în felul lui La Verrier, Biot, Bequerel, Babinet, Chevreul, Dumas, Pasteur, Faye, Hermite.

Volta (1745—1826), inventatorul acelei electro-dinamice, ce pune în mișcare lumea, zice: „Am dubitat mult, am cercat, am aflat. Marele păcat al junetii mele a fost, că am vădut pe savanții acelor vremuri, atacînd religiunea. — Ce mă privește pe mine, azi nu văd de cât pe Dumnezeu pretutindenea.“

Dar, ca să revenim la fapte de tot contemporane, mă provoc la d. Ferdinand Brunetiere. Cred că nime nu va sta la îndoială, de a-l însira între spiritele celea mai cultivate din timpul nostru. Așa dar care e „Credeul“ lui? „Cu cât am studiat mai mult, cu cât am vădut și am trăit mai mult, cu cât am pătruns mai adînc simțonele timpului present, cu atît mai multă autoritate și convingere mă declar catolic.“

... Cugetarea liberă, n'a aflat alt-ceva mai bun de făcut, de cât să laiciseze ideile creștine; ... așa dar noi să ne propunem de a catolicisa tot progresul civilizațiunii, și totă filosofia modernă.“

Și într'alt loc: „Mă veți întreba, — și m'au și întrebat în multe rânduri, — așa dar ce creștii tu, care vorbești ast fel. Ce e ceea ce cred, și eu apăs cu totă puterea pe acest cuvînt, ceea ce cred, nu ceea ce presupun, nici ceea ce-mi închipuiesc, nici ceea ce scriu ori înțeleg, ci ceea ce cred, că ce e acesta, întrebați Roma.“

Etă un alt academician d. Paul Bourget. „Da eu sînt creștin“ zice el. „Eu am ajuns să cunosc, că bărbații și femeile, cari urmăresc poruncile bisericii, sînt în cea mai mare proporțiune — scutite de disordinea morală, pe care am descriș-o în romanele mele, și care e aproape nelcunjurabilă, când oamenii să lasă conduși de simțurile, pasiunile și slăbiciunile lor. În decurs de mai mulți ani, — ca cea mai mare parte a generații tinere, — n'am creștut; la ideile de azi am ajuns prin considerarea responsabilității, de care să face culpabil, tot cel ce, în ore care formă influențază asupra altora.“

„Pretutindenea unde e în flăcări creștinismul, curățenia moravurilor se ridică; pretutindenea unde încezește, — moralul se confundă. Creștinismul acesta e arborele din care înfloresc virtuțile omenești, fără cari nici o societate nu poate exista. — Dați-mi voie să v'o spun verde: Demoralizați Franța, luându-i credința, descrescîndu-o, voi o asasinați. Nu există principii, prin cari s'ar pute susține ordinea morală, afară de preceptele decalogului. Acesta a fost convingiunea lui Le Play, acesta a fost a lui Taine, la acesta mă alătur și eu.“

Acești doi (Brunetiere și Bourget) au ajuns la credință, alții sînt pe calea, care conduce aci. Ast fel Emil Faquet, membru al academiei franceze, să exprime în chipul următor asupra lui Bourget: „Etă un om, care a parcurs lumea scepticilor, pesimiștilor și chiar a demoniștilor. El le-a iubit mult, le-a cercetat îndelung principiile lor, și în urmă la ce a ajuns?“

„A devenit un om convins, optimist și credincios.“

„Din el s'a ales un om, care mărturisește cu Le Play: „Studiul metodic al societății europene m'a adus la convingerea, că fericirea și bunăstarea publică cu energia și curățenia convingerilor religioase.“

„Din el s'a ales un om, care subscrie convingerea lui Taine: „Creștinismul e o uriașă păreche de aripi, cari susțin la înălțimea ideală inima omenească. De 18 veacuri pretutindenea, îndată ce acestea aripi s'au ostenit ori au fost împedecate, moravurile publice și private au degenerat.“

„El e acum un om, ce crede firm în regenerarea și reținutarea țării acesteia, prin renascerea moravurilor curate și prin reînvierea energiei din provinciile.“

„Ce însemneză asta? Că el a început să studieze cu mare atențiune toate înaltele gândiri omenești, și că însuși a ajuns să

albă o filosofie puternică, plină de seninătate și de încredere. El a ajuns la speranță și la credință, pentru că a început cu iubirea.“

* * *

Merg mai de parte și întreb: Ce au știut savanții acestia, pe cari necredința atît de mult iubesc, să-i pună în fața credinței, ce au știut ei din religiune? Nu le deneg competența în sferile lor speciale, asta ar fi absurditate, — dar îndată ce să meștecă în lucruri de credință arată, că sau de loc, sau foarte puțin sînt stăpîni pe ceea ce discută. După sfîntul apostol Iuda, Bossuet l-a caracterizat mai bine: „Blasfemeză ceea ce nu știu, și corump ceea ce știu.“

„Ast fel după baronul de Bretenil, care somat să numescă pe autorul rugăciunii „Tatăl nostru“, a răspuns că e Moise, — până la Francisc Arago, care a audiat întîia oară tot rugăciunea acesta din gura unei surori de caritate, care veghia la patul lui; — savanții nu reprezintă în lucrurile religioase de celea mai multe ori, de cât cea mai periculoasă ignoranță.“¹⁾

Joubert a zis: „Trebuie să te temi de a nu fi înșelat în poezie, când nu cugești ca poetul, și în religiune, când nu cugești ca sfîntul.“ — Acesta nu-i de cât expresiunea fină a unui adevăr de tot comun. Cine are să facă planurile de război? Negreșit că generalii. Dar planurile de construcțiuni? Evident că arhitectul. Când e vorbă de vindecarea unui morbo, nime nu merge să ceară sfat de la un zidar, nici nu se cere părerea unui avocat, când e vorbă de probleme astronomice. Pentru ce dar să se facă excepțiune numai cu religiunea? În controversele religioase nu decide, ceea ce vine de comun sub numele de „știință“, ci teologii, adecă oamenii specialiști în studiile sacre.

D. Brunetiere a pronunțat un cuvînt aspru, dar adevărat, în potriua acestei științe, care din nepriceperea sa în celea religioase vrea să facă tot atâtea dogme. Dacă ar fi spus un preot cuvîntul acesta, ar fi putut fi suspect, că pledeză „pro domo“, pronunțat înse de un academician din timpul nostru, a fost în stare să ațte furia — de altcum neputincioasă — a liber-cugetătorilor.

„Renan s'a fost exprimat, că meritul științei e, că cercetează și demustă, ceea ce religia pretinde, să înveță.“

„Ei bine“ — observă Brunetiere — „după 6 mii de ani, iată că progresul material câștigat prin știință, nu ne-a făcut să înaintăm nici un paș în cunoșcerea originii noastre, naturii și scopului nostru. Până când știința nu va răspunde la întrebările acestea, ea mai mult ne va fi o pedecă de a ne gândi numai la întrebările cari ne interesează, și ne va face să cădem în desperarea, în care ne confundă neputința noastră.“

Și acesta neputință seculară a științei, eminentul academician a caracterizat-o foarte bine prin un singur cuvînt: faliment.

¹⁾ Causette l. c.

Vorba aceasta a turnat venin în întreg ateismul științific, care și-a propus să-și răsbune într'un mod ne mai pomenit.

Răsbunarea a fost „un banchet al științei”, ținut la 4 April 1895, în Saint-Mandé. Aici s'au roșit 14 discursuri, cari toate au fabricate pe același calapod, voind să arate „că nici odată credințele religioase n'au procurat omenimii vre-un adevăr folositor, practic, nici n'au concurs cu ceva la îmbunătățirea condițiunii ei.”

Aserțiunea s'ar putea combate în multe forme, dar noi ne mărginim a cita numai niște concluziuni la cari a ajuns „Reven des Deux-Mondes”, la sfârșitul unei serii de articoli asupra „Mecanismului vieții moderne.”

„Omul în decursul unei munci de o sută de ani a înființat manufacturi, mine, drumuri de fer, telegrafe, școli, teatre; a născocit tot felul de vestimente, jurnale, a aplicat gazurile, a pus basă higienii; a înființat societăți filantropice, de asigurare, a descoperit bogății și plăceri nouă, a dat naștere constituțiilor politice și sistemelor filosofice; dar mințea omenescă n'a putut pune o basă solidă iubirii și fericirii, mai ales n'a putut produce resignațiunea și idealul, adică pacea și speranța.

„Tote luptele noastre, în privirea elementelor, toate învingerile asupra naturii, în chestie de morală n'au făcut nici un progres. Clasele înalte rămân, și mai de parte nervoase, iritate, fără odihnă, simțurile sînt tot mai susceptibile, sufletul îndreptat spre o țintă imposibilă, inima tristă și decepționată.

„Ca să producem mult, noi am lăsat de conducător geniul forței, și am lăsat să decadă pe cel al vitalității și violenței.

„Am inventat mașini, cari înghit munca, și noi înșine am devenit sclavii acestor mașini. Va veni o vreme, când nici o parte a spațiului nu va rămâne goală, și nici o parte din timp perdută. Dar atunci — dacă s'ar grămădi de sute de ori mai multe plăceri — omenimea va deveni prada unei grozave dureri, provenită din golul ce-l vor simți omenii în inimă, de a nu mai vedea nici un turn, nici o biserică, de a nu mai auzi glasul clopotelor.

„Muncitorii, țărani, toți vor deveni burghezi, în sensul, care îl dăm noi astăzi acestui cuvînt, se vor schimba cu toții în „cugetători”. — Și apoi chiar prin această vor simți dureri, pe cari mai înainte nu le-au cunoscut — durerile cugetării, — și vor despera de a mai trăi în lume, după ce și-au pierdut nădejdea de a afla vre-un mijloc de a eși de aicea.

„Atunci popoarele vor lăpăda religiunile civile, lumesci, pe cari cu atâtea greutate le-au primit, atunci popoarele vor pretinde să li-se dea înapoi Dumnezeu lor.”

(Din Messenger du Coeur de Jésus.)

Alfus.

Din „Șematismul iubilar al dieceșii de Lugos”.

(Continuare.)

Estrasul aceluiași Protocol, Guvernul civil și militar al Transilvaniei, l'a comunicat Venerabilului Capitul al Bisericii Catedrale din Blăș, cu următoarea scrisoare: „Nr. 4776—1851. — După tenoarea înaltei înștiințări a

dului Ministrului de cult și învățămînt din 8 curente Nr. 259/230 s'a îndurat Maiestatea Sa, prin preafnalta sa deciziune din 12 Decembre anul trecut reînvierea a fostului odinoră în Transilvania sub numire de Mitropolit Alba-Iulia G. C. român Archiepiscopat în Alba-Carolina, pe cum și întemeierea a două nouă G. Catolice, Episcopate, unul la Gherla în Transilvania și altul la Lugos în Bănatul timișan, după planul în alăturatul extras protocolar cuprins preagrațios a le întări, postitele donaționalle suplimente din casa statului, le aproba, și aceea preafnalta împuterire concede, ca respectiva canonizare în modul prescriis să se cșopereze. — Acesta nouă adevărită de preafnalta grație a Maiestății Sale cără clerul G. C. arătată se comunică Venerabilului Capitul spre îmbrucurătoare cunoscintă. — Sibiu în 23 Februar 1851. În localul Guvernatorului civ. milit. Kallyany.”

La rëndul său Ven. Capitul din Blăș, a comunicat clerului îmbrucurătoare în cunoștințare prin circularul cu Nr. 201—1851 din 21 Februar st. v. după care am produs scripta de mai sus.

Maiestatea Sa Împăratul și Regele Apostolic Francisc Iosif I. s'a îndurat a aproba acest Protocol memorabil prin preafnalta Resoluțiune din 12 Decembre 1850, după cum se poate vedea din actul următor:

Ministrul de Culte și Instrucțiunea publică, 259/230.

Excelenței Sale Domnului Episcop greco-catolic de Oradea-mare Basiliu Erdélyi.

Reverendissime Domnule Episcop! Prin Resoluțiunea din 12 Decembre anul trecut, Maiestatea Sa s'a îndurat „preagrațios a aproba reactivarea Archiepiscopiei greco-catolice române de Alba-Iulia din Transilvania, carea a existat sub numirea de Metropolia Albajuliensis, pe cum și înființarea alor două Episcopii greco-catolice la Gherla în Transilvania apoi la Lugos în Bănatul timișan, amăsurat proiectului cuprins în Protocolul alăturat. Tot odată a conces din Tesaurul țării adausul de lipsă pentru donațiune și a dat plenipotința preafnalta de a cere după regulă canonizarea acelor.

Trimițend tot odată o cercare în această cauză Domnului Ministrul de externe, am onoarea a Vă încunoscîntă despre această pe Excelența Voastră, pentru ulterioară comunicare. Rămân cu deosebit respect, al Excelenței Votre. Viena la 8 Februarie 1851 devotat serv Thun m. p.

Lipsea acuma numai aprobarea canonică din partea Pontificelui Roman. Spre obținerea acesteia, Guvernul imperial a înaintat actele la Roma în decursul lunii lui Februarie anul următor, 1851. Sfîntul Scaun Apostolic a răspuns Guvernului, prin Ambasada imperială din Roma, că este cu cea mai mare bunăvoință și interesare față de cauza propusă, dar spre a se putea acordă ceruta aprobare trebuie să se deslușescă mai întâiu unele puncte, cari s'au lipseau, s'au nu erau pe deplin lămurite în propunerile făcute. Iar ca lămurirea această, și în consecință resolvarea cauzei, să se pōtă întimpla cât mai curënd, Sfîntul Scaun, cu abatere de la calea Nunciaturei Apostolice din Viena, — calea ordinară a informațiilor sale — și din deosebită încredere cătră Guvernul imperial, cere ca acesta să-l de-a și să-l comunice deslușirile și documentele de lipsă prin aceeași Ambasadă.

Răspunsul Sfîntului Scaun Apostolic, Guvernul, prin scrisoarea Ministrului de culte de dato 26 Iulie 1851 Nr. 354, l'a comunicat atât Primatului, cât și Episcopului de Oradea-mare. În sensul acestui comunicat, Primatul, sub datul de 7 August 1851, spre studiarea lucrului și spre adunarea lucrului și spre adunarea deslușirilor cerute, a denumit iarăși o comisiune sub presedința Episcopului Erdélyi, și compusă din Episcopul Muncaciului Basiliu Popovics, Episcopul Făgărașului Al. St. Șulțiu, din membrii comisiunii de mai înainte și din Gregoriu Mihályi, protopopul Zlatnei. Comisiunea s'a întrunit la Oradea-mare în 14 Septembrie 1851, ședințe plenare înse abia în 20 Octobrie a început a ține, de ore ce membrii săi din diecesa Făgărașului din cauza esundărei apelor, n'au putut sosi acolo mai curënd. Punctele de studiat și de lămurit privēju: titlul metropoliei de Alba-Iulia și istoricul lui; descrierea orașelor Alba-Iulia, Gherla și Lugos; descrierea bisericilor cari aveau să fie, catedralele nouălor diecese, și cimiteriile acestor bisericilor; determinarea parochiilor și a confiniilor naturale ale dieceselor; apoi procurarea și alăturarea scrisorilor de renunțare din partea Primatului asupra jurisdicțiunii ce o avea peste Biserica românească iar din partea Episcopilor Muncaciului, Orădiului-mari și Făgărașului asupra parochiilor destinate a constitui diecesele cele nouă; declararea guvernului față de susținerea seminariilor; și în fine o scurtă notiță istorică asupra poporului român pentru care avea să se organizeze nouă provincie bisericescă. Comisiunea și-a împlinit misiunea de lămurire asupra acestor puncte însemnate printr'un operat lung, foarte bine redactat și însoțit de mai multe documente. Neputend publica în întregimea sa acest operat, vom reproduce pe românece dintr'însul numai următoarele estrase, cari încă sînt de ajuns spre a dovedi nu numai șeiința autorilor lui, ci zelul, și însuflețirea, stăruința și viua interesare desfășurată de dēnsii pentru realizarea acelei opere adevărat vitale față de sōrte Bisericii gr. cat. române.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sămănătorul”, sub direcția unui comitet. Anul II. Nr. 16. cu următorul sumar: N. Iorga. — Cu prilejul dispariției „Tribunei”. St. O. Iosif. — Ciobănașul (poezie). George Stoica. — La isvor. M. Eminescu. — Iar fața ta e străvezie. Ilarie Chendi. — Spleen. Alice Călugăru. — În grădină. Miron Aldea. — Robul (Schită) N. Iorga. — Cronică Săptămănală. Red. — Răspunsuri. Numărul 20 bani. Abonamentul 10 lei pe an.

Posta „Unirii”.

M. C. Ne pare rău, dar nu credem, că ar avé interes pentru cetitorii noștri.
I. P. F. De ce așa de tărziu? vom vedé, dacă îl vom pute face loc. Cealaltă nu s'a putut, de cât așa.
V. M. Sperăm, să-l facem loc în curënd. Împărtășesc complimente colegilor, cari desvōltă o activitate așa de viua în interesul bisericii și a neamului. Înainte numai, ca celea puse pe hărtie, să iefe ființă.
G. M. Așa ceva n'avem nici noi, și credem, că e și greu de realizat de odată atâtea scopuri.
P. S. Primim și publicăm bucuroși scrisorile Dtale.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domsă.

Inserate.

(54) 20-20

Numai 2-75 fl.

Să trimită cu ram-bursă ori anticipan-du-se prețul.

Un excelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.“ Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

E. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere

Krakovia Stradom 18.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturi se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială, cu finea anului 1900: 1,303.572 cor. 15 bani.

Valori asigurate contra incendiului: 72,420.299 coróne. Capitale asigurate asupra vieții: 9,248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișoara.

(5) 16-52

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1903.

Budapesta—Predeal										Copșa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș												
Tren de persón.	Tren accelerat	Tren de persón.	Tren accelerat	pl.		Tren de persón.	Tren accelerat	Tren de persón.	Tren accelerat		Tren de persón.	Tren accelerat	Tren de persón.	Tren accelerat		Tren de persón.	Tren accelerat	Tren de persón.	Tren accelerat			
10—		8.50	2.10	pl.	Viena sos.	1.50		1.50	6.20		2.21	4.45	11.14	7.10		pl.	Copșa mică sos.	6.10	9.32	8.09	12.35	
9.—	6.50	5.45	9.15		Budapesta	7.10	9.35	7.50	6.40		8.50	6.36	12.42	8.50			Ocna	4.52	8.15	1.34	11.01	
11.56		9.02	11.12		Szolnok	3.37		5.32	8.46		4.12	7.04	1.04	9.15		sos.)	Sibiu (pl.	4.25	7.41	1.05	10.30	
2.14		11.33	12.47		P. Ladány	12.54		3.56	1.12	4.33						pl.)					8.57	
3.49		1.48	2.11	sos.)	Oradea-mare (pl.	11.04		2.38	11.36	5.23												
4.10		2.06	2.18	pl.)	Mező-Telegd (sos.	10.44		2.32	11.15	6.15												
4.50		3.04	3.51		Rév	10.07		2.03	10.43	8.34												
5.33		3.50	3.26		Bratca	9.32		1.37	10.13													
5.56		4.14			Ciucia	9.11			9.55													
6.42		5.02	4.16		B.-Huiedin	8.37		12.55	9.24													
7.28		5.49	4.52		Ghârbéu	7.58		12.23	8.48													
8.11		6.42			Cluș (pl.	6.59			7.50													
8.32		7.12	5.55	sos.)	Apahida (pl.	6.17		11.10	7.19	6.57												
8.54		8.30	6.11	pl.)	Ghiriș (pl.	5.41		10.50	6.45	7.55												
9.11		8.59	6.27		Cucerdea (sos.	5.22			6.27	8.47												
10.17		10.29	7.26		Uioara	3.54		9.29	5.12	9.24												
10.47		11.16	7.50	sos.)	Vințul de sus (pl.	3.11		9.—	4.43	10.14												
10.56		11.31	7.52	pl.)	Aiud	3.02		8.55	4.33													
11.03		11.40			Teiuș (pl.	2.56			4.27	3.16												
11.12		11.50			Crăciunel (pl.	2.49			4.20	8.10												
11.34		12.20	8.16		Blăș-Küküllőszög (pl.	2.27		8.29	3.59	8.10												
11.52		12.46	8.32	sos.)	Micăsasa (pl.	2.05	3.33	8.12	3.38	8.51												
12.24		1.48	8.37	pl.)	Copșa-mică (pl.	1.47	3.18	8.00	3.02	9.40												
12.58		2.20			Mediaș (pl.	1.11			2.36	10.35												
1.02	12.28	2.29	9.04		Elisabetopol (pl.	12.58	2.51	7.34	2.21	10.35												
1.45		3.11	9.31		Sighișoara (pl.	12.06		7.08	1.44	10.35												
2.01	1.05	3.27	9.43	sos.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.	11.45	2.16	6.56	1.25	10.35												
2.15	1.09	3.32	9.47	pl.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.	11.09	2.14	6.50	1.06	10.35												
2.33		4.08	10.01		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	10.53		6.37	12.51	10.35												
3.04		4.45	10.25		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	10.24		6.16	12.23	10.35												
3.40	2.08	5.27	10.53	sos.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.	9.48	1.14	5.49	11.49	10.35												
3.47	2.15	5.43	11.—	pl.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.	9.02	1.07	5.42	11.42	10.35												
4.03	2.29	6.08	11.14		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	8.43	12.53	5.28	11.27	10.35												
5.23		7.52	12.26		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	7.30		4.23	10.15	10.35												
6.03		8.32	12.58		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	6.49		3.50	9.30	10.35												
6.34		9.09	1.16		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	6.27		3.35	9.17	10.35												
7.10		9.40	1.35		Alba-Iulia—Zlatna (pl.	5.56		3.15	8.40	10.35												
7.50	5.07	10.25	2.09	sos.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.	5.20		2.45	8.13	10.35												
8.55			2.19	pl.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.			1.42	4.24	10.35												
4.40			3.01		Alba-Iulia—Zlatna (pl.			1.17	3.32	10.35												
5.10			3.31		Alba-Iulia—Zlatna (pl.			9.15	7.35	10.35												
11.55			9.10	sos.)	Alba-Iulia—Zlatna (pl.					10.35												

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.

EMINESCU ȘI COSBUȚ

de Alexandru Ciura, profesor.

Atragem atențiunea stim. noștri cetitori asupra acestei broșuri, care fiind scóse numai într'un număr restrîns de exemplare, se apropie de epuizare. — Exemplariul costă numai **1 cor. + 10 fil.** porto postal. — Se află de vînzare la Autor și la Tipografia seminarială din Blaș.

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet - körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în caré de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru toate localitățile din țară și străinătate.

☎ TELEFON. ☎ Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. ☎ TELEFON. ☎

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbii, fără întrerupere, cu cruțarea speselor de pachetat.

Înmăgăzinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

Representanți în toate orașele mai mari din țară și străinătate.

(9) 17-52

Timbalele mele au fost decorate la espoziția milenară.

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță foarte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpeta cu 75 floreni. Dați instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

Prescurant trimit gratuit.

JEGESI GÉZA

măiestru de țimbale diplomat și inventatorul țimbalei „Coróna de flor”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 17-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficianților privați și de stat, industriușilor, negustorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantajoasă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 1/2 și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țării, și în sfârșit,

căusele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

==== Pentru răspuns e de a se acude marcă. ====

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 112.

(7) 17-52

==== Numărul patentei 16.794. ====

Carol Beck

pregătitor de ventilatoare patentate pentru ferestă.

BUDAPEST, VIII, József-utoza 14.

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-î sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de către Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilatoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e eschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțămît.

Preturile ventilatoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	O. 25.—
Pentru ferestă comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestă mai ușoare și mai simple	„ 9.—
Ferestă de Closett	„ 7.60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilatoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministerul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectuesc foarte prompt și foarte repede.